

Innholdsfortegnelse

1. Liberale prinsipper i studentpolitikken
2. Våre tre hovedsaker
3. Utdanning
4. Læringsmiljø
5. Studentvelferd
6. Klima og miljø
7. Internasjonalt
8. Studentdemokrati

Valgprogram for Liberal Liste ved UiB - perioden 2025 til 2026

1. Liberale prinsipper i studentpolitikken

Liberal Liste baserer sin politikk på et liberalt menneskesyn, der vi verdsetter individuell frihet og muligheten til å ta egne valg. For oss handler liberalisme om å sikre et inkluderende universitet der mangfoldet blant studentene verdsettes, og der hver enkelt får verktøyene de trenger for å lykkes – både faglig og personlig.

Universitetet skal være en arena for fri tanke og nyskapende forskning. Det skal også være et sted hvor studenter kan utvikle seg uten unødvendige begrensninger. Vi mener at valgfrihet og fleksibilitet er nøkkelen til et godt studentliv, og at løsninger som tilrettelegger for dette er veien til å realisere hver students potensial.

I møte med stadig nye utfordringer, som kutt i studieprogram og svekket tilrettelegging for studentene, står Liberal Liste som en tydelig forsvarer av studentenes interesser.

Vårt mål er enkelt: å sikre at studentene ved Universitetet i Bergen har de beste forutsetningene for å lykkes både under studiet og i fremtiden. Liberal Liste stiller til valg fordi vi mener at en sterk studentstemme basert på liberale prinsipper er avgjørende for å møte utfordringene dagens studenter står overfor.

- *Universitetet skal være en arena der alle studenter får mulighet til å ta egne valg og realisere sitt fulle potensial.*
- *Vi jobber for et inkluderende universitet der fri tanke og nyskapende forskning står sentralt.*
- *Liberal Liste forsvarer studentenes rettigheter og arbeider for de beste forutsetningene for studenter ved UiB.*

2. Våre tre hovedsaker

1. Fremtiden er nå: Bruk av kunstig intelligens i studiene

UiB skal tillate bruk av verktøy som ChatGPT og andre kunstig intelligens-løsninger for rettskriving og teksthjelp. Slike verktøy vil være en naturlig del av fremtidens arbeidsliv, og studentene må få muligheten til å bli vant til å bruke dem i løpet av studietiden. Dette vil gjøre dem bedre rustet for overgangen til arbeidslivet.

- *UiB skal tillate bruk av ChatGPT og andre KI-verktøy for rettskriving og teksthjelp.*
- *Kunstig intelligens bør integreres som et naturlig verktøy i studiene, på linje med andre digitale hjelpemidler.*

- *Studentene skal bli bedre rustet for arbeidslivet gjennom økt kjennskap til og bruk av KI-løsninger.*

2. Sammen mot ensomhet

Ensomhet er en utfordring for mange studenter. UiB må ta ansvar for å utvikle og gjennomføre tiltak som skaper møteplasser, styrker fellesskap og sikrer at ingen studenter føler seg alene i studiehverdagen.

- *UiB skal utvikle og gjennomføre tiltak som skaper trygge møteplasser for studentene.*
- *Utenforskap må bekjempes gjennom arrangementer og tilrettelegging av sosiale aktiviteter.*
- *Ensomhet blant studentene må kartlegges jevnlig for å kunne iverksette målrettede tiltak.*

3. Styrking av UiB sin identitet og tilhørighet

UiB, fakultetene og instituttene bør jobbe aktivt med identitetsbygging som fremmer mangfold, fellesskap og individuell tilhørighet. En sterk og inkluderende UiB-identitet, sammen med tydelige initiativ på fakultets- og instituttnivå, kan bidra til at studentene føler seg hjemme og verdsatt i studiemiljøet.

I en tid preget av raske endringer og økende globalisering er det viktig at UiB styrker sin identitet som en moderne og fremtidsrettet institusjon. Gjennom å legge til rette for et sterkt fellesskap kan studentene utvikle seg faglig og personlig, og samtidig stå bedre rustet til å møte morgendagens utfordringer.

- *UiB, fakultetene og instituttene må fremme en inkluderende identitet som verdsetter mangfold.*
- *Initiativer på fakultets- og instituttnivå skal gi studentene en følelse av tilhørighet og stolthet.*
- *UiBs identitetsarbeid må tilpasses en verden i rask endring, med fokus på fremtidens utfordringer og muligheter.*

3. Utdanning

Studiekvalitet har høyeste prioritet

Liberal Liste mener at kvalitet i utdanningen alltid må være universitetets førsteprioritet. Vi aksepterer ikke kutt i undervisningstilbud, seminarer, arbeidskrav eller eksamensformer som følge av budsjettbesparelser. For oss handler kvalitet om å tilrettelegge for ulike læringsbehov og sikre at alle studenter får best mulig utbytte av studietiden.

Forskning skal være en integrert del av utdanningen på alle nivåer. Vi ønsker at studentaktiv forskning styrkes, for eksempel gjennom forskningsassistentskap, prosjektbaserte oppgaver og samarbeid mellom studenter og forskere allerede fra bachelornivå.

- *Nei til kutt i undervisningstilbud, seminarer, arbeidskrav og eksamensformer.*
- *Tilrettelegging for ulike læringsbehov for å sikre bedre studiekvalitet.*
- *Integrering av forskning på alle nivåer, med studentaktiv forskning gjennom forskningsassistentskap og prosjekter fra bachelornivå.*
- *Styrking av lærerutdanningen med mer praktisk opplæring og tettere samarbeid mellom lektorprogrammet og instituttene*

Vi er i mot 8:15-forelesninger

Vi motsetter oss 08:15-forelesninger og seminar fordi både studenter og undervisere presterer bedre senere på dagen. I tillegg vil vi jobbe for å styrke lærerutdanningen ved å sikre mer praktisk opplæring og etablere bedre kommunikasjon mellom lektorprogrammet og instituttene. Dette vil bidra til å utdanne fremtidens lærere som er bedre rustet til å møte samfunnets behov.

- *Bedre undervisningstid – Vi vil unngå 08:15-forelesninger, da søvn og læring henger sammen, og både studenter og undervisere presterer bedre senere på dagen.*

- *Utdanning bør baseres på forskning, ikke vaner – Tidlige forelesninger går imot søvnforskning, som viser at unge voksne har en naturlig forsinket døgnrytme. Senere undervisningstid kan forbedre kognitiv ytelse, læringsutbytte og generell trivsel.*
- *Tilrettelegging for alle – Studiemodellen må ta hensyn til studenter med barn, deltidsjobb og andre forpliktelser.*

Emneevaluering for bedre undervisning

Liberal Liste mener at studentenes stemme er avgjørende for å forbedre kvaliteten på undervisningen. For å sikre at tilbakemeldinger blir gitt og brukt aktivt, må emneevalueringen forbedres på flere måter.

Vi foreslår at forelesere avsetter 15 minutter i en forelesning mot slutten av emnet slik at studentene kan fylle ut evalueringer der og da. Dette sikrer høyere svarprosent og gir mer representative tilbakemeldinger. I tillegg ønsker vi at studenter skal få muligheten til å evaluere emnene etter at eksamen er levert. Dette gir en helhetlig vurdering av emnets undervisning, læringsutbytte og vurderingsformer.

UiB bør også sørge for at resultatene fra emneevalueringene blir tydeligere kommunisert tilbake til studentene. Gjennom dette kan studentene se hvordan deres tilbakemeldinger faktisk bidrar til forbedring. Effektiv emneevaluering er en forutsetning for kontinuerlig utvikling av studiekvaliteten.

- *15 minutter skal avsettes i timen til å gjennomføre emneevalueringer.*
- *Studenter skal kunne gi en helhetlig vurdering av emnet etter eksamen er levert.*
- *Resultatene fra evalueringene skal kommuniseres tilbake til studentene, med tydelige tiltak for forbedring.*

Obligatorisk begrunnelse for vurdering og tilbakemelding

Liberal Liste mener at studenter skal ha rett til å forstå hvordan eksamensvurderingen er gjort, uten å måtte søke om en begrunnelse. Begrunnelser skal være tilgjengelige samtidig som karakterene publiseres, slik at studentene kan lære av sine prestasjoner og bruke denne innsikten til å forbedre seg.

Dette tiltaket vil bidra til større åpenhet rundt vurderingsprosessen, bedre læringsutbytte og en mer rettferdig behandling av studentene.

Begrunnelser for eksamenskarakterer skal leveres samtidig med karakterene.

Tiltaket vil sikre at studenter får mulighet til å lære av vurderingsprosessen uten ekstra søknadsbyråkrati.

Større åpenhet rundt vurderinger bidrar til bedre læringsutbytte og økt rettferdighet.

- *Begrunnelser for eksamenskarakterer skal leveres samtidig med karakterene.*
- *Tiltaket vil sikre at studenter får mulighet til å lære av vurderingsprosessen uten ekstra søknadsbyråkrati.*
- *Større åpenhet rundt vurderinger bidrar til bedre læringsutbytte og økt rettferdighet.*

Nei til gebyr for å ta opp igjen eksamen

Liberal Liste er sterkt imot regjeringens forslag om at studenter skal betale for å ta opp igjen eksamen. Vi mener at denne ordningen straffer studenter som ønsker å forbedre karakterene sine eller har behov for en ny sjanse etter uforutsette hendelser. Dette er et tydelig steg i feil retning og undergraver prinsippet om lik rett til utdanning.

Regjeringens politikk setter studenter i en økonomisk vanskelig situasjon og skaper unødvendige hindre for personlig og faglig utvikling. Liberal Liste mener at universitetene har et ansvar for å stå opp for studentene sine. Derfor vil vi jobbe for at UiB fortsetter å dekke kostnadene for oppmelding til eksamen inntil denne urettferdige ordningen blir fjernet.

Liberal Liste vil alltid kjempe for at høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomiske ressurser. Vi vil fortsette å legge press på regjeringen for å reversere dette tiltaket og sikre at alle studenter har like muligheter til å lykkes.

- *Liberal Liste er imot regjeringens forslag om gebyr for å ta opp igjen eksamen.*
- *Vi ønsker at UiB dekker kostnadene for oppmelding til eksamen inntil ordningen blir fjernet.*
- *Vi vil presse regjeringen til å reversere dette tiltaket for å sikre lik rett til utdanning.*

Vurderingsformer

Liberal Liste mener at vurderingsformer skal tilpasses læringsmålene og bidra til å sikre at studentene får vist sin kunnskap på best mulig måte. Variasjon i vurderingsformer er viktig for å møte studentenes ulike styrker og behov.

Vi vil arbeide for økt bruk av hjemmeeksamen, mappevurdering og muntlig eksamen, i tillegg til å utforske nye vurderingsformer. Studenter bør også få større mulighet til å velge vurderingsform der det er praktisk mulig, slik som dagens valg mellom seminarmodell og eksamensmodell i ex.phil., som vi mener bør utvides til flere emner.

Liberal Liste krever at alle studenter får muligheten til å gjennomføre skriftlige eksamener digitalt, og at det legges til rette for bruk av pensum under skoleeksamener. Vi mener at forskning og utdanning handler om å forstå og anvende kunnskap, ikke å teste hukommelsen, og derfor bør pensum være tilgjengelig i vurderingssituasjoner.

Vi motsetter oss karaktersetting basert på normalfordeling, da dette ikke gjenspeiler studentenes faktiske prestasjoner. Alle vurderinger skal baseres på åpne og tilgjengelige kriterier som sikrer rettferdighet og transparens.

- *Vurderingsformer skal tilpasses læringsmålene og støtte studentenes ulike styrker og behov.*
- *Vi ønsker økt bruk av hjemmeeksamen, mappevurdering og muntlig eksamen, og utforsking av nye vurderingsformer.*
- *Studenter bør få større mulighet til å velge vurderingsform der det er praktisk mulig.*
- *Alle skriftlige eksamener skal kunne gjennomføres digitalt.*
- *Vi støtter bruk av pensum under skoleeksamener fordi forskning og utdanning handler om forståelse, og ikke kort tids hukommelse.*
- *Nei til karaktersetting basert på normalfordeling; vurderinger skal baseres på åpne og tilgjengelige kriterier.*

Digital tilgjengelighet

Liberal Liste mener at digitalisering skal gjøre undervisningen mer tilgjengelig og effektiv for studentene. For å sikre dette må UiB legge til rette for bredere bruk av digitale læringsressurser og hjelpemidler.

Forelesninger bør som hovedregel være tilgjengelige på MittUiB, slik at studentene kan se dem når det passer best for deres studiehverdag. Vi mener også at alle nettbaserte undervisningsløsninger ved UiB bør samles på én plattform for å gjøre tilgangen enklere og mer oversiktlig.

I tillegg ønsker vi at UiB skal publisere utvalgte forelesninger på YouTube. Dette kan bidra til folkeopplysning og styrke UiBs synlighet både nasjonalt og internasjonalt. Digital tilgjengelighet er en viktig del av å gjøre UiB til et fremtidsrettet universitet.

- *Forelesninger skal som hovedregel gjøres tilgjengelig på MittUiB for å gi studentene fleksibilitet.*
- *Nettbaserte undervisningsløsninger skal samordnes på én plattform for enklere tilgang.*
- *UiB bør publisere utvalgte forelesninger på YouTube for folkeopplysning og markedsføring.*

Praksis

Liberal Liste er positiv til et større tilbud om praksisopphold som en del av utdanningsløpet ved UiB. Praksis gir studentene mulighet til å anvende sine kunnskaper i praksis og få erfaring med å løse studierelevante oppgaver i en profesjonell sammenheng.

Vi mener at praksis ikke bare styrker studentenes faglige kompetanse, men også gir dem verdifulle nettverk og bedre forutsetninger for å lykkes i arbeidslivet. UiB bør derfor utvide praksismulighetene, både gjennom samarbeid med næringslivet og gjennom interne praksisplasser ved universitetet.

Ved å styrke tilbudet om praksis kan UiB bidra til at flere studenter er bedre forberedt på overgangen fra studier til arbeidsliv.

- *Liberal Liste ønsker et større tilbud om praksisopphold i utdanningsløpet.*
- *Praksis gir studentene verdifulle erfaringer, nettverk og bedre forutsetninger for arbeidslivet.*
- *UiB bør utvide praksismuligheter gjennom samarbeid med næringslivet og interne praksisplasser.*
- *Liberal Liste er positive til betalt praksis*

Semesterlengde

Liberal Liste mener at korte semestre svekker både studentmiljøet og kvaliteten på utdanningen. Når eksamener er ferdig allerede i slutten av november eller begynnelsen av mai, mister studentene verdifull tid til faglig fordypning og sosiale aktiviteter.

Studieåret skal, i henhold til Universitets- og høyskoleloven, normalt være på 10 måneder. UiB må følge opp dette ved å planlegge eksamener slik at hele semesteret utnyttes. Større variasjon i vurderingsformer kan bidra til å spre eksamensavviklingen over lengre tid, redusere eksamensstress og gi studentene bedre muligheter til å prestere.

Ved å bruke hele studieåret på en effektiv måte, kan UiB styrke både læringsutbyttet og trivsel blant studentene.

- *Semesteret skal følge lovens krav om et studieår på 10 måneder.*
- *Eksamensplanlegging må sikre at hele semesteret utnyttes.*
- *Variasjon i vurderingsformer kan redusere eksamensstress og gi studentene bedre læringsutbytte.*

Åpen og fri forskning

Liberal Liste mener at forskningsresultater som finansieres av fellesskapet, skal være åpent tilgjengelige for alle. Når forskning er finansiert gjennom skattepenger, har skattebetalerne rett til å få tilgang til resultatene. Vi støtter derfor prinsippet om Open Access, som sikrer gratis og offentlig tilgjengelige forskningspublikasjoner.

Vi mener også at frie forskningsmidler bør være hovedregelen, da dette gir forskere frihet til å utforske nye ideer uten å være bundet av spesifikke føringer. Private bidragsytere er velkomne, men UiB må sørge for at deres krav og føringer ikke går på bekostning av forskernes uavhengighet og akademiske frihet.

Gjennom Open Access og frie midler kan UiB bidra til å fremme kunnskap og innovasjon på en inkluderende og rettferdig måte.

- *Forskningsresultater finansiert av skattepenger skal være åpent tilgjengelige for alle (Open Access).*
- *Frie forskningsmidler bør være hovedregelen for å sikre akademisk frihet og uavhengighet. Derfor bør grunnstøtten også belønne forskning.*
- *Private bidragsytere er velkomne, men deres føringer skal ikke begrense forskernes frihet eller uavhengighet.*

Pensum

Liberal Liste mener at tilgang til pensum ikke skal være en økonomisk byrde for studentene. Vi ønsker å fremme konkurranse mellom ulike tilbydere av pensumlitteratur, slik at studentene får tilgang til rimeligere alternativer. UiB bør derfor legge til rette for flere pensumlitteraturbutikker fra andre kjeder enn Akademika på Høyden.

I tillegg vil vi at UiB skal tilrettelegge for videresalg av brukt pensumlitteratur, både fysisk på campus og gjennom digitale plattformer. Dette gjør det enklere og billigere for studentene å skaffe nødvendig pensum.

Videre mener vi at UiB må sikre at gratis ressurser, som bøker og artikler tilgjengelig via Oria.no, blir tydelig merket og promotert for studentene. Dette kan bidra til å redusere kostnadene ytterligere og gi alle studenter lik tilgang til kunnskap.

- *Fremme konkurranse blant pensumleverandører ved å åpne for flere butikker enn Akademika på Høyden.*

- *Tilrettelegge for salg og kjøp av brukt pensumlitteratur på campus og digitale plattformer.*
- *Gratis ressurser på Oria.no skal merkes og promoterer tydelig for studentene.*

Tverrfaglige utdanninger

Liberal Liste mener at tverrfaglige utdanninger er nøkkelen til å møte de komplekse utfordringene vi står overfor i dag og i fremtiden. UiB bør legge til rette for utdanningsprogrammer som kombinerer ulike fagfelt, som politikk, økonomi og filosofi, for å gi studentene en bredere og mer helhetlig forståelse.

Slike programmer kan gi studentene verktøyene de trenger for å analysere og løse problemer som krever innsikt fra flere disipliner. Tverrfaglighet gir også økt fleksibilitet i arbeidslivet og gjør kandidatene mer attraktive på arbeidsmarkedet.

Ved å satse på tverrfaglighet kan UiB posisjonere seg som en fremtidsrettet institusjon som forbereder studentene på morgendagens utfordringer.

- *UiB bør opprette tverrfaglige utdanningsprogrammer*
- *Tverrfaglige studier gir studentene en bredere forståelse og øker deres attraktivitet i arbeidslivet.*
- *Tverrfaglighet er en nøkkel til å møte dagens og morgendagens komplekse utfordringer.*

Styrking av engelskopplæring ved UiB

Engelsk er en sentral del av akademia og arbeidslivet, og det er avgjørende at studenter ved UiB utvikler gode engelskkunnskaper. Mange fagfelt opererer i et internasjonalt miljø der engelsk er arbeidsspråket, og både forskning og pensumlitteratur er ofte på engelsk. For å styrke studentenes kompetanse og gjøre dem mer konkurransedyktige i arbeidsmarkedet, må UiB legge bedre til rette for engelskopplæring gjennom undervisning, ressurser og akademisk støtte.

- *UiB bør tilby flere emner med undervisning på engelsk, også på bachelornivå, og opprette flere engelskspråklige bachelor- og masterprogram for å forberede studentene på et internasjonalt akademisk og profesjonelt miljø.*
 - *Akademiske skrivekurs på engelsk bør være mer tilgjengelig for alle studenter, slik at de kan forbedre sine muntlige og skriftlige ferdigheter.*
 - *UiB-professorer bør ha frihet til å velge det beste pensumet uten unødvendige begrensninger.*
-

4. Læringsmiljø

Læringsmiljø for alle

Liberal Liste mener at alle studenter skal ha like gode forutsetninger for læring. Derfor må UiB sørge for at alle fasiliteter, både fysiske og digitale, er **universelt utformet**. Dette inkluderer tilgjengelighet for studenter med ulike funksjonsnedsettelse og tilrettelegging som sikrer at alle kan delta på like vilkår.

Vi foreslår at UiB gjennomfører et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader for administrative stillinger. Dette vil bidra til å gi alle søkere likeverdige muligheter og redusere risikoen for diskriminering i ansettelsesprosesser.

Ved å sikre et inkluderende læringsmiljø og rettferdige praksiser, kan UiB bli et foregangsuniversitet for likestilling og mangfold.

- *UiB må sikre universell utforming av alle fasiliteter, både fysiske og digitale.*
- *Gjennomføring av et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader for administrative stillinger.*
- *Et inkluderende læringsmiljø bidrar til likestilling og rettferdighet for alle studenter.*

Lesesaler

Liberal Liste mener at et godt læringsmiljø er avgjørende for studentenes trivsel og faglige prestasjoner. Derfor ønsker vi at UiB oppretter flere leseplasser og forbedrer de eksisterende. Mange av dagens leseplasser er preget av dårlig inneklima og mangelfulle sanitærforhold, noe som går utover både helse og konsentrasjon.

Vi vil arbeide for at det settes av tilstrekkelige midler i budsjettet til flere og bedre studentarbeidsplasser. Spesielt vil vi prioritere å oppgradere bygninger med dårlig inneklima, slik at alle studenter har tilgang til et komfortabelt og funksjonelt sted å studere.

Ved å investere i lesesalene kan UiB styrke læringsmiljøet og gjøre studiehverdagen bedre for alle studenter.

- *Flere leseplasser skal opprettes for å møte studentenes behov.*
- *Eksisterende leseplasser må oppgraderes, med fokus på inneklima og sanitære forhold.*
- *Budsjettet må prioritere flere og bedre studentarbeidsplasser, spesielt i bygninger med dårlig inneklima.*

Universitetsbiblioteket

Liberal Liste mener at Universitetsbiblioteket er en av de viktigste ressursene for studenter ved UiB. Det må fortsatt være et sted der studenter har tilgang til variert faglitteratur, nyere publikasjoner og relevante tidsskrifter for sine fagfelt.

Vi ønsker at UiB legger til rette for at hvert bibliotek har studentarbeidsplasser i nærheten av faglitteraturen, slik at studentene enkelt kan kombinere tilgang til ressurser med effektiv studietid. Videre vil vi arbeide for utvidede åpningstider, inkludert døgnåpne bibliotek, for å gi studentene større fleksibilitet.

UiB bør fortsette å investere i Universitetsbiblioteket som en sentral del av læringsmiljøet, med fokus på kvalitet og tilgjengelighet.

- *Universitetsbiblioteket må tilby variert faglitteratur, nyere publikasjoner og tidsskrifter for alle fagfelt.*
- *Studentarbeidsplasser bør være tilgjengelige i nærheten av bibliotekenes ressurser.*
- *Vi ønsker utvidede åpningstider, inkludert døgnåpne bibliotek, for å sikre fleksibilitet for studentene.*

Personvern

Liberal Liste mener at alle studenter ved UiB skal kunne føle seg trygge på at deres personopplysninger behandles forsvarlig og ikke utleveres uten gyldig grunn. Personvern er en grunnleggende rettighet som må ivaretas i alle aspekter av universitetets drift.

Vi er kritiske til bruk av økt overvåking som et virkemiddel mot kriminalitet, da dette kan gå på bekostning av studentenes frihet og personvern. I stedet ønsker vi å styrke sikkerheten gjennom økt vakthold og bedre belysning på campusområdene.

Ved å prioritere personvern og trygghet kan UiB skape et miljø der studenter føler seg frie til å fokusere på læring og utvikling.

- *UiB skal sikre forsvarlig behandling av studentenes personopplysninger.*
- *Vi er mot økt overvåking som løsning på kriminalitet.*
- *Sikkerheten på campus bør styrkes med bedre belysning og økt vakthold.*

Studentorganisasjoner

Liberal Liste anerkjenner den viktige rollen studentorganisasjoner spiller for både det sosiale og faglige livet til studentene. Fagutvalg, studentpuber, kor, media og andre organisasjoner bidrar til et levende og inkluderende studentmiljø, samtidig som de styrker faglig engasjement og samarbeid.

UiB og Studentparlamentet bør derfor gi økt økonomisk støtte til studentorganisasjonene og jobbe for å øke deres synlighet. Dette gjelder særlig i begynnelsen av hvert semester, men også gjennom hele studieåret, slik at organisasjonene kan nå ut til flere studenter og engasjere nye medlemmer.

Ved å investere i studentorganisasjonene bidrar UiB til å skape et rikere og mer inkluderende miljø der alle studenter kan finne sin plass.

- *Økt økonomisk støtte til studentorganisasjoner som fagutvalg, puber, kor og media.*
- *Arbeide for større synlighet for studentorganisasjonene gjennom hele semesteret.*
- *Studentorganisasjoner er avgjørende for et levende, inkluderende og faglig engasjerende studentmiljø.*

Mentorordningen

Liberal Liste støtter opp om mentorordningen som en viktig del av studiestarten, men vi ønsker å forbedre kvaliteten ytterligere. For å sikre en bedre sosial og faglig integrering av nye studenter, mener vi at fagutvalgene bør spille en større rolle i planleggingen og gjennomføringen av mentorukene.

Fagutvalgene består av studenter fra tidligere kull som har verdifull erfaring og innsikt i det sosiale og faglige miljøet. Ved å involvere dem i mentorordningen kan vi skape en mer relevant og inkluderende opplevelse for nye studenter.

En styrket mentorordning vil bidra til at flere studenter føler seg velkommen og får en god start på studietiden ved UiB.

- Liberal Liste støtter mentorordningen og ønsker å forbedre kvaliteten.
- Fagutvalgene bør spille en større rolle i planlegging og gjennomføring av mentorukene.
- En styrket mentorordning gir bedre sosial og faglig integrering for nye studenter.

Fadderuken

Liberal Liste mener at fadderuken er en viktig del av studiestarten og en god mulighet for nye studenter til å bli kjent med hverandre og universitetet. Fadderuken skal være studentdrevet, med støtte fra universitetet, men uten at UiB blander seg inn i hvordan arrangementene organiseres eller gjennomføres.

Vi støtter universitetets finansiering av alkoholfrie arrangementer, men vi mener også at UiB skal gi støtte til arrangementer med alkohol. Diskriminering mellom ulike typer arrangementer kan føre til et mindre variert tilbud, noe som svekker fadderuken som helhet.

En sterk og inkluderende fadderuke gir alle nye studenter mulighet til å finne sin plass i studentmiljøet og starte studietiden på en god måte.

- *Fadderuken skal være studentdrevet, med støtte fra UiB.*
 - *Universitetet skal gi støtte til både alkoholfrie og alkoholholdige arrangementer.*
 - *En variert og inkluderende fadderuke gir en god start på studietiden for alle studenter.*
-

5. Velferd

En bedre studiehverdag

Liberal Liste ser at mange er forskjellige, og vi vil jobbe for at alle studenter skal være inkludert, hvor UiB skal jobbe målrettet for å sikre en god og universell utforming av alle bygg.

Liberal Liste vil jobbe for at studentparlamentet skal gjeninnføre terapihund-tilbudet med et terapikatt-tilbud og at terapidyrerne skal ha gode arbeidsvilkår.

- *Universell utforming av alle bygg*
- *Bedre og større boligtilbud*
- *Gjenninnføre tilbudet om terapidyr (inkludert terapikatter) rundt eksamenstid*

Studiestøtte

Støtten fra Lånekassen er den primære inntektskilden for de fleste studenter, men dagens nivå er ikke tilpasset den økonomiske virkeligheten studenter står overfor. Mange er avhengige av deltidsjobb for å dekke grunnleggende utgifter, noe som kan gå på bekostning av studiene. For å sikre økonomisk trygghet og muligheten til å prioritere utdanningen, bør studiestøtten justeres i tråd med levekostnadene.

Liberal Liste mener at studiestøtten fra Lånekassen må bindes til minst 1,5G (statens grunnbeløp) for å reflektere den reelle kostnaden ved å være student. Dagens ordning har ikke holdt tritt med prisveksten, og det er uakseptabelt at over halvparten av studiestøtten for mange studenter går til husleie alene.

I tillegg vil vi jobbe for at studenter skal ha mulighet til å motta hele studiestøtten ved semesterstart, slik at de selv kan disponere midlene på en måte som passer deres økonomiske situasjon.

Videre mener vi at studiestøtten må utbetales i 12 måneder, ikke 11, slik at studentene har økonomisk trygghet også i sommermånedene. Mange studier har praksis eller selvstudium i sommerferien, og det er urimelig at studenter skal stå uten inntekt i denne perioden.

- *Studiestøtten fra Lånekassen må bindes til minst 1,5G.*
- *Studenter skal ha mulighet til å motta hele studiestøtten ved semesterstart.*
- *Studiestøtten må utbetales i 12 måneder i stedet for 11 måneder.*

Studentbarer

Liberal Liste mener at studentbarer spiller en viktig rolle i studentmiljøet og bør være et rimelig og sosialt samlingspunkt for studenter. Studentparlamentet bør derfor arbeide for billigere øl og drikkevarer ved studentbarene på UiB og Kvarteret, slik at prisene bedre gjenspeiler studenters økonomiske situasjon.

UiB bør også legge til rette for studentbarer gjennom tilgang på gode lokaler og bistand til drift, slik at studentdrevne puber og barer kan opprettholdes og utvikles.

For å sikre bærekraftige og forutsigbare priser ønsker Liberal Liste at studentbarene i Bergen og i vestlandsregionen oppretter en studentpub-allianse. Dette vil gi bedre muligheter for felles innkjøpsavtaler og mer stabile priser, slik at billigere studentvennlige alternativer blir realistiske og gjennomførbare.

- Billigere øl for studenter.
- Støtte for studentvennlige priser i studentbarer.
- Opprette en studentpuballianse

Studentboliger

Liberal Liste mener at tilgang til rimelige og sentrumsnære studentboliger er avgjørende for et godt studentliv. Vi vil jobbe for at flere studentboliger etableres i campus- og sentrumsnære områder, slik at studenter har kortere avstand til undervisningslokaler og studentaktiviteter.

Studenter bør også ha mulighet til å søke studentboliger sammen med en eller flere venner, slik at boforholdene bedre tilpasses studenters behov. Derfor bør UiB undersøke muligheten for å integrere studentboliger i nye UiB-bygg, samt jobbe aktivt for at studentboliger etableres der bygarasjen står i dag.

I tillegg mener vi at Sammen bør ha den laveste prisveksten på studentboliger blant alle studentsamskipnader i Norge, slik at husleiekostnader ikke blir en unødvendig økonomisk byrde for studentene.

- Flere sentrumsnære studentboliger.
- Mulighet for å søke boliger sammen med venner.
- Sammen Bolig skal ha lavest prisvekst i Norge

Samferdsel

Liberal Liste mener at kollektivtilbudet må være økonomisk tilgjengelig for studenter og tilpasset deres behov. Vi vil jobbe for at studentenes egen kollektivordning opprettholdes uten aldersgrenser, slik at alle studenter kan dra nytte av rabatterte priser, uavhengig av alder.

I tillegg vil vi arbeide for at taxiselskaper, Uber og Bolt innfører en "studentrabatt"-ordning, slik at studenter får rimeligere transportalternativer, særlig på kvelds- og nattestid når kollektivtilbudet er begrenset.

Vi vil også jobbe for at Bergen kommune etablerer flere sikre og værbeskyttede sykkelparkeringer på og rundt campus, slik at flere studenter kan velge sykkel som et miljøvennlig og økonomisk transportmiddel.

- Opprettholdelse av studentvennlige kollektivtilbud uten aldersgrenser.
- Taxiselskaper, Uber og Bolt bør innføre en "studentrabatt"-ordning
- Flere sikre og værbeskyttede sykkelparkeringer på og rundt campus

Enklere hverdag for studenter med barn

For å sikre at flere kan kombinere utdanning med familieliv, må studiehverdagen bli mer fleksibel for studenter med barn. Å få barn mens man studerer skal ikke være en hindring, og UiB må derfor aktivt legge bedre til rette for foreldre i studentmassen.

UiB bør sikre flere toaletter med stellebord på campus, slik at det blir enklere for foreldre å ta med barna på universitetet ved behov. Sammen bør også ivareta barnehage tilbudet sitt, slik at flere studentforeldre får tilgang på gode og rimelige barnehageplasser, samt spre informasjon om tilbudet, slik at flere studenter er klar over sine muligheter.

I tillegg ønsker Liberal Liste at studenter med barn fortsatt skal få fritak fra obligatorisk oppmøte, slik at de får en mer fleksibel studiehverdag som tar hensyn til ansvaret som forelder.

- UiB må sikre flere toaletter med stellebord
- Sammen må ivareta barnehage tilbudet sitt og spre informasjon om det
- Studenter med barn skal fortsatt få fritak fra obligatorisk oppmøte

6. Klima og miljø

Et klimanøytralt UiB før 2030

Verden står overfor en akutt klima- og naturkrise som truer vår felles fremtid. Liberal Liste mener at UiB må ta en ledende rolle i bærekraftsarbeidet og bli verdensledende innen bærekraftig universitetsdrift. Vi vil jobbe for at UiB blir klimanøytralt innen 2030, og at universitetet tar konkrete grep for å redusere sitt klimaavtrykk.

Dette innebærer økt kildesortering, reduksjon i papirforbruk og materialbruk, samt en aktiv strategi for å fremme miljøvennlige alternativer i studiehverdagen. Sammen sine kantiner bør kutte all plastemballasje som ikke er pantbar, samt fase ut engangsbestikk i plast til fordel for bærekraftige alternativer.

UiB må også redusere unødvendige reiser, særlig i forbindelse med mindre møter, og heller benytte digitale møteplasser der det er mulig. Samtidig bør UiB øke antallet klimastipend, slik at flere studenter kan få økonomisk støtte til å velge klimavennlige transportalternativer når de drar på utveksling. Denne ordningen må også gjøres mer synlig i utvekslingspresentasjoner, slik at flere studenter blir klar over tilbudet.

- UiB skal bli klimanøytralt innen 2030.
- Redusert bruk av plast og engangsprodukter i Sammen-kantinene.
- UiB bør redusere unødvendige reiser og øke antallet klimastipend

En mer miljøvennlig hverdag for studentene

Liberal Liste mener at studentene skal ha trygge, tilgjengelige og miljøvennlige transportmuligheter i Bergen. Vi vil derfor arbeide for at alle UiB-campus og studentboliger utenfor Høyden har tilgang på helårs bysykler, slik at flere studenter kan bruke sykkel som sitt primære transportmiddel.

For å gjøre det lettere for studenter å velge sykkel i hverdagen, må UiB investere i sikre og værbeskyttede sykkelparkeringsplasser på alle campusområder. I tillegg ønsker vi at

kommunen legger bedre til rette for sykkelstier mellom studentboliger og UiB, slik at studentene får en trygg sykkelvei til og fra universitetet.

Høyden er hjertet av studentlivet i Bergen, og vi ønsker å gjøre området bilfritt for å skape et tryggere og mer sosialt studentmiljø. Som en del av denne visjonen vil vi arbeide for å gjenåpne trikken på Høyden, både som et miljøvennlig transportmiddel og en historisk del av Bergens kollektivtrafikk.

- Lett tilgang på helårs bysykler.
- Bedre sykkelparkering på campus.
- Bilfritt område på Høyden.

Miljøsertifisering

Liberal Liste mener at UiB må gå foran som et forbilde for bærekraftig byutvikling og sørge for at alle nye og rehabiliterte bygg bygges med energieffektivisering og miljøvennlige byggeteknikker som førsteprioritet. Bygningsmassen ved UiB må moderniseres på en måte som reduserer energiforbruk og klimagassutslipp, samtidig som inneklima og studentvelferd ivaretas.

For å sikre dette må miljøsertifisering være et krav for alle nye bygg og rehabiliteringsprosjekter. UiB bør etterstrebe strengere miljøstandarder enn Miljøfyrtårn, og heller følge mer omfattende sertifiseringer som BREEAM eller lignende internasjonale standarder for bærekraftige bygg.

I tillegg må universitetet jobbe aktivt for å redusere energiforbruket i eksisterende bygninger, gjennom bedre isolasjon, oppgradering av ventilasjonssystemer og økt bruk av fornybare energikilder som solceller og geotermisk energi.

- Energieffektive og miljøvennlige bygg på UiB.
- UiB bør etterstrebe en strengere miljøsertifisering enn Miljøfyrtårn
- Energiforbruket i eksisterende bygg må reduseres

Intern karbonavgift for et mer bærekraftig UiB

Liberal Liste mener at en intern karbonavgift kan være et effektivt virkemiddel for å redusere universitetets klimaavtrykk og fremme mer bærekraftige valg i driften. Flere internasjonale institusjoner og selskaper har innført interne karbonpriser for å synliggjøre kostnadene ved utslipp og styre investeringer mot grønnere løsninger.

Vi ønsker at universitetsstyret skal utrede en intern karbonavgift som et insentivsystem for å redusere utslipp fra bygg, innkjøp og reiser. Utredningen bør undersøke ulike modeller for implementering, slik som en kostnad per tonn CO₂-utslipp, der inntektene går tilbake til finansiering av bærekraftstiltak.

For at en slik ordning skal ha effekt, må den være økonomisk ansvarlig og skreddersydd for UiBs struktur. Karbonavgiften må ikke ramme kjernevirksomheter som bidrar til det grønne skiftet, som forskning og utdanning innenfor bærekraftige teknologier, energiomstilling og miljøvitenskap.

- UiB bør utrede en intern karbonavgift
- Avgiften må være økonomisk ansvarlig og tilpasset UiBs drift
- Karbonavgiften skal ikke ramme kjernevirksomheter som bidrar til det grønne skiftet

7. Internasjonalt

Utveksling

Liberal Liste mener at flere studenter bør ha mulighet til å dra på utveksling, og at informasjonen om utvekslingsmuligheter må være lettere tilgjengelig og mer strukturert. Mange studenter opplever i dag at informasjonen om utvekslingstilbud er utydelig, og at det er vanskelig å forstå hvilke avtaler som er relevante for deres studieprogram.

Derfor vil vi jobbe for bedre veiledning under søknadsprosessen, slik at alle studenter får nødvendig støtte til å finne et utvekslingsløp som passer deres utdanning og karriereplaner.

Fakultetene må ta et større ansvar for å informere om utvekslingstilbudene og gi oppdatert veiledning basert på faglig innhold og kvalitet.

For å sikre en bedre og mer oversiktlig utvekslingsprosess ønsker Liberal Liste at studentrapportene som skrives etter utvekslingsopphold samles i en nasjonal database. Dette vil gi kommende utvekslingsstudenter tilgang til tidligere erfaringer og fungere som et viktig kvalitetssikringsverktøy for fagmiljøene.

- Bedre veiledning for studenter som ønsker å dra på utveksling.
- Fakultetene må gi oppdatert og fagspesifikk informasjon om utvekslingstilbud.
- En nasjonal database for studentrapporter og undersøkelser skal opprettes for å gi bedre innsikt i kvaliteten på utvekslingsavtalene.

Tilreisende studenter

Liberal Liste mener at et inkluderende og mangfoldig læringsmiljø styrker kvaliteten på norsk høyere utdanning. Gratisprinsippet, som sikrer lik rett til gratis utdanning, tiltrekker seg dyktige studenter fra hele verden og er en viktig berikelse for norske universiteter. Derfor er vi imot innføring av skolepenger for tilreisende studenter, da dette vil svekke Norges posisjon som en attraktiv utdanningsnasjon og begrense tilgangen på internasjonal kompetanse.

For å gjøre Norge til et mer attraktivt studieland ønsker vi at universitetene skal se på tiltak for å forenkle prosessen med å få arbeidstillatelse for ferdigutdannede utenlandske statsborgere, slik at flere kan bli værende og bidra i det bergenske og norske arbeidsmarkedet.

Liberal Liste vil også forbedre norskopplæringstilbudet for tilreisende studenter, og gjøre søknadsprosessen for språkkurs mer fleksibel. Språkkunnskaper er avgjørende for integrering i studentmiljøet og samfunnet, og vi ønsker at flere skal få tilgang til gode norskopplæringsmuligheter.

I tillegg vil vi fortsette å støtte kvoteordningen gjennom Norad, samt prosjektene Scholars at Risk og Students at Risk, for å gi studenter som har blitt forfulgt eller kastet ut av sitt universitet på grunn av politiske opposisjonelle holdninger mulighet til å fullføre utdanningen sin i Norge.

For å skape et mer inkluderende studentmiljø mener Liberal Liste at tilreisende studenter bør få tilbud om å delta i mentorordningen, enten gjennom eksisterende systemer eller en egen mentorordning tilpasset internasjonale studenter. Vi ser også verdien av studentengasjement, og mener at internasjonale studenter i større grad bør oppfordres til å delta i studentorganisasjoner, både for deres egen integrering og for å styrke fellesskapet på UiB.

- Liberal Liste er imot skolepenger for tilreisende studenter
 - Bedre norsklæring tilbud og mentorordninger for tilreisende studenter.
 - Mer inkluderende studiemiljø og studentorganisasjoner
-

8. Studentdemokrati

Studentmedbestemmelse og medlemsorganisasjoner

Liberal Liste mener at studentene ved UiB skal ha en sterk stemme både lokalt og nasjonalt. Derfor vil vi beholde dagens system for valg av representanter til Velferdstinget (VT) og Norges studentorganisasjon (NSO). Samtidig vil vi sikre at studentrepresentantene får ett eller flere mandater i VT og NSO, slik at UiB-studentenes interesser blir bedre ivaretatt.

Vi vil også jobbe for at NSO kutter unødvendig byråkrati og reduserer utgifter, eller alternativt reformerer finansieringsmodellen sin. Dette for å sikre at UiB-studenter får mer direkte nytte av midlene lokalt, fremfor at pengene forsvinner i administrasjon på nasjonalt nivå.

Vi mener også at det fortsatt skal være rektorvalg ved universitetet, da dette styrker det demokratiske grunnlaget for universitetets ledelse og sikrer at studentene har en reell påvirkningskraft. I tillegg vil vi jobbe for bred og tidlig rekruttering til studentdemokratiet, slik at flere studenter blir engasjert tidlig i sitt studieløp og kan bidra til en sterkere studentstemme.

- Sikre bred og tidlig rekruttering til studentdemokratiet
- NSO må redusere byråkrati og se på finansieringsmodellen
- Beholde rektorvalg og ha valgt dekan på alle fakulteter ved UiB

Studentpolitisk dag

I dag har Studentparlamentet en oppslutning på 12-13 %, noe som er blant de høyeste i Norge – men likevel for lavt. Samtidig sliter både studentutvalgene og fagutvalgene med rekruttering og oppslutning. Vi mener at dette ikke skyldes manglende engasjement blant studentene, men heller en mangel på informasjon og forståelse av hvor viktig studentdemokratiet er for å påvirke universitetets beslutninger og representere studentenes interesser.

For å øke bevisstheten om studentpolitikk og rekruttere flere engasjerte studenter mener vi at hvert fag ved UiB bør ha en studentpolitisk dag. Dette innebærer at én eller to representanter fra Studentparlamentets arbeidsutvalg, sammen med medlemmer av Studentparlamentet, og eventuelt en professor eller doktorgradsstipendiat i et relevant studie, holder et deliberativt seminar i Jürgen Habermas' ånd. Dette skal arrangeres fra studiestart til februar, og gi studentene muligheten til å diskutere viktige saker, stille spørsmål og lære mer om hvordan de kan engasjere seg i studentpolitikken.

Målet med dette er å informere, skape engasjement og rekruttere flere studenter til studentdemokratiet ved UiB, slik at studentenes stemme blir tydeligere i beslutningsprosessene som påvirker dem.

- UiB bør innføre en studentpolitisk dag for hvert fakultet og visst det lar seg gjøres på disiplinnivå
- Seminarene skal være deliberative og arrangeres fra studiestart til februar
- Formålet er å informere, engasjere og rekruttere flere studenter til studentdemokratiet

Uavhengig evaluering

Hvert år gjennomgår Studentparlamentet sine samarbeidsorganisasjoner og vurderer hvordan samarbeidet fungerer. Denne prosessen skjer ofte uten reell debatt og diskusjon, muligens fordi mange av Studentparlamentets medlemmer selv er tilknyttet organisasjonene som representanter eller medlemmer. Dette kan skape utfordringer for en objektiv vurdering.

Derfor mener vi at Studentparlamentets arbeidsutvalg bør opprette et uavhengig utvalg, som systematisk evaluerer samarbeidet med ulike organisasjoner og utarbeider en årlig rapport. Denne rapporten skal danne grunnlag for en åpen diskusjon i Studentparlamentet, slik at vurderingen av samarbeidsorganisasjoner blir mer transparent og kritisk.

Studentparlamentet bør også oppfordre Velferdstinget (VT) og Norges studentorganisasjon (NSO) til å gjennomføre tilsvarende uavhengige evalueringer, slik at studentdemokratiet blir mer åpent og ansvarlig.

- Studentparlamentet bør opprette et uavhengig utvalg for å evaluere samarbeidet med sine organisasjoner
- Den årlige evalueringen bør resultere i en rapport
- Studentparlamentet bør oppfordre VT og NSO til å gjennomføre lignende uavhengige evalueringer